

Amióta a háromszéki prefektus futószalagon és számolatlanul indította a zászlópereket, azóta újra és újra felveti hol ez, hol az az RMDSZ-es politikus, hogy a megoldás egy törvény, ami biztosítja a zászlóhasználat jogát. Ezzel szemben többen - köztük magam is - hangot adtunk annak a meggyőződésünknek, hogy ez nem felesleges, hanem egyenesen káros lenne, hisz ma nem létezik olyan jogszabály, aminek alapján joggal léphetne fel bárki a székely zászló ellen, s ez a természetes és normális állapot. Ismerve ugyanis a román politikusokat, egy zászló-törvényt garantáltan arra használnának fel, hogy a mostani szabadságot valamiképpen korlátozzák.

A helyzet az elmúlt hetekben annyit változott, hogy a koalíciós megállapodás kilencedik cikkelyében az áll, hogy a felek megállapodtak abban, hogy törvénykezdeményezést fognak benyújtani, amivel meg fogják teremteni annak a feltételeit, hogy az önkormányzatok a saját intézményeikre az ország és az EU zászlaja mellett a saját zászlajukat is kitűzhessék. Félő, hogy ugyan egyhamar nem lesz magyar tagozat a marosvásárhelyi orvosi egyetemen, s a zászlópereket sem vonja vissza az új háromszéki prefektus, ellenben ebben a kérdésben gyorsan lesz előrelépés, pont azért, mert a román pártoknak érdekük a székely zászló visszaszorítása, a megszületendő törvény legfőbb célja pedig ez lesz. Jó tehát, ha erre felkészülünk.

Nézzük tehát, hogy mi is a jelenlegi helyzet a települések zászlai tekintetében.

Jelenleg számos településnek és megyének van saját zászlaja, ezek elfogadásához a jogalapot az 53/2002-es Kormányrendelet adja, aminek a 19. cikkelye kimondja, hogy a település statútumában kell megállapítani annak sajátos jelképeit és azok használati módját. Érdemes megjegyezni, hogy ez nem egy lehetőség, a szövegben az áll, hogy meg kell állapítani (se vor stabili). Következésképpen hamis minden olyan állítás (még akkor is, ha az bírósági ítéletben szerepel), hogy egy településnek nincs joga saját zászlót elfogadni. Nem hogy joga van, de kötelessége ezt megtenni. (Zárójelben hadd jegyezzem meg, hogy hamis az az állítás is, miszerint Hargita megyének jelenleg nincs érvényes zászlaja, mert a bíróság megsemmisítette a zászló elfogadására vonatkozó 269/2009-es határozatot. Az igazság az, hogy ama elhíresült határozattal csak módosították a 2004-es 11-es határozatot, s mivel a módosítást érvénytelenítette a bíróság, jelenleg érvényes az eredeti, 11/2004-es határozattal elfogadott zászló.)

Nem árt azt is leszögezni, hogy mindeddig számos székelyföldi település fogadott el zászlót, s használják is azokat háborítatlanul, mindössze két megyei önkormányzatnak gyűlt meg a baja a krónikus feljelentőkkel, utána meg az igazságszolgáltatással, s mindkettőnek azért, mert az elfogadott zászló megegyezett, vagy nagyon hasonlított Székelyföld zászlajához. Éppen ezért van egy adag Dâmbovita-menti sumákolás a koalíciós megállapodásban, a felek úgy tettek, mintha nem tudnák hogy miről is van szó, ez pedig a románok részéről érthető, az RMDSZ számára ugyanis egy fekete pont, hisz nyilvánvaló módon az a helyzet, hogy nem sikerült elfogadtatniuk koalíciós partnereikkel azt, hogy hagyják békében a székely zászlót, ezért belementek egy ilyen maszatalásba. Ez egyrészt a gyengeség jele, másrészt azé, hogy jól integrálódtak a román politikába, a gyengeségüket a magyar közösség előtt ilyen átlátszó módon próbálják takargatni.

S akkor nézzük mi változna, ha a megállapodásnak megfelelően jár el a kormány. A válasz egyszerű, de minden, csak nem örvendetes. Ha ugyanis a mostani helyzet az, hogy a vonatkozó kormányrendelet csak azt rögzíti kötelességgként, hogy a települések el kell fogadják

jelképeiket, azt már rájuk bízva, hogy azok miképpen nézzenek ki és miképpen használják őket, addig ha a kormány a parlament elé terjeszt egy zászló-törvényt, az pedig elfogadja, attól kezdve a települések keze meg lesz kötve, be kell majd tartaniuk a törvény előírásait. Márpedig eddig az szivárgott ki a tervezetről, hogy egy adott település zászlaja csak az település címerét és esetleg a megnevezését tartalmazhatja majd. Mint köztudott, a települések hivatalos neve kizárólag a többségükben 1918 vagy '45 után a román hatalom által kitalált "fordítás", így a székely települések választhatnak majd, hogy zászlajukon csak a település címere, vagy pedig a címer és a román megnevezés szerepel majd. Ráadásul a törvény - a koalíciós megállapodás szerint - azt is szabályozni fogja, hogy mikor, hova és hogyan szabad a zászlót kitűzni, így a települések gúzsba lesznek kötve, szinte semmit nem tehetnek ilyen téren saját belátásuk szerint.

Nyilvánvaló tehát, hogy a székelyföldi települések számára az volna az előnyös, ha a koalíciós megállapodás kilencedik pontját nem tartanák be. Más szavakkal ez azt jelenti, hogy az RMDSZ-nek sikerült egy olyan megállapodást kötnie, aminek a betartása hátrányosan befolyásolná a hazai magyar közösség közel felének a helyzetét.

Időközben pedig ne feledjük, hogy a megállapodás esetleg betartása semmilyen hatással nem lenne a székely zászlóra, illetve annak használatára a köztereken, középületeken. Ezzel kapcsolatban a jelenlegi helyzet az, hogy a zászló használatát semmilyen jogszabály nem tiltja, ebből pedig egy jogállamban az kellene következzen, hogy bárhol és bármikor szabadon használható. Azt ellenben már tapasztalatból tudjuk, hogy a román igazságszolgáltatásnak nem erős oldala sem a logika, sem az alapvető jog-elvek betartása, s ez különösen akkor van így, ha a "nemzeti érdeket" látják veszélyeztetve. Így történhet meg, hogy azt az előírást, miszerint egy község házára ki kell tűzni az ország és az EU zászlaját képesek úgy értelmezni, hogy csak azokat, és semmi mást. Éppen ezért megfontolandó, hogy mégis legyen olyan jogszabályi előírás, ami ezt a sajátos értelmezést ha nem is teszi lehetetlenné (mert ne feledjük:

Romániában élünk), de bár megnehezíti. A megoldás pedig nem is egy új törvény, aminek az elfogadása körülményes lehet, hanem mindössze egy létező kormányhatározat módosítása. Ez ugye bagetell, mert igaz ugyan, hogy az RMDSZ-nek csak 6%-a van, ama százalékok nélkül nincs ki a kormány-többség, tehát bármelyik kormány-ülésen előállhatnak azzal, hogy a napirenden szereplő témákat csak akkor szavazzák meg, ha a román kollégák áldásukat adják egy kormányhatározat egyetlen mondatának a lecserélésére. Ott van ugyanis a 2001-ben elfogadott 1157-es Kormányhatározat, melynek témája a román himnusz és zászló használata, aminek a jelenleg érvényes változatában szerepel a 231 cikkely, ami így szól:

Minoritățile etnice - constituite în organizații, uniuni sau asociații la nivel național - pot folosi la acțiunile specifice și însemnele proprii. (Románul nem tudók kedvéért: Azon nemzeti kisebbségek, amelyek rendelkeznek országos szintű szervezettel/egyesülettel, saját rendezvényeiken használhatják a saját jelképeiket is.)

Na ezt a mondatot kell úgy átfogalmazni, hogy az a lehető legnagyobb szabadságot biztosítsa a székely jelképek használatára. Ez már csak azért is fontos lenne, mert még meg találjuk érni, hogy az ideai makfalvi székely majálison a hatóság azért fog belekötni a székely jelképek használatába, mert teszem azt a székelységnek nincs bejegyzett országos szervezete, akkor meg a jelképeit sem használhatja a saját rendezvényein. Nem akarom én föltétlen megmondani, hogy miképpen szóljon a módosított cikkely, találjuk ki azt közösen. Az biztos, hogy mindenféle korlátozást (országos szervezet, saját rendezvény) ki kell venni belőle, azért, hogy semmiképp ne lehessen ellenünk felhasználni. Sőt, még az is megfontolandó, hogy ragaszkodunk-e ahhoz, hogy a mi jelképeinket csak mi használjuk (mert a mostani szöveg kis

rosszindulattal úgy is értelmezhető, hogy a kisebbségek használhatják saját jelképeiket, ergo mások nem használhatják azokat). Számomra a legszimpatikusabb megfogalmazás az lenne, hogy a kisebbségek jelképeit az ország területén bárhol szabadon lehet használni. Habár ha belegondolok, ez még mindig kizárja azt, hogy teszem azt szeptember 11-én Spanyolország bukaresti nagykövetsége előtt katalán zászlókkal tartsunk szimpátia-tüntetést. Ezt figyelembe véve inkább úgy módosítanám az előbbi mondatot, hogy Románia területén a világ bármely népének és nemzetségének jelképei bármikor és bárhol szabadon használhatóak.

Egy biztos: ha a székely zászló kérdését szeretné megoldani az RMDSZ, akkor nem támogatja semmiféle zászló-törvény megszavazását, ezzel szemben minél hamarabb eléri, hogy a kormány módosítsa a 1157/2001-es Kormányhatározat 231 cikkelyét.

Árus Zsolt

(forrás: Erdélyi Napló)